Datum
2015-11-30

Martin Rundkvist
Vantvägen 9
133 44 Saltsjöbaden

KONSERVERINGSRAPPORT

Uppdrag
Konservering av två föremål av kopparlegering och 3 järnföremål från arkeologisk undersökning av medeltida borgruin
Stensö, Östra Husby sn, Ög

Beskrivning
<u>Kopparlegeringar</u>
Fnr 4
Klippt plåt
Plåten är omböjd och har en något trekantig form. Substantiell metallkärna, men fläckvis skadad yta där röd, lite pulvrig kopparoxid lyser igenom det mörkt gröna ytskiktet.
Dimensioner: ca 2x1 cm; tjocklek: < 1 mm

Tunt skikt av korrosionsblandad jord med svarta inslag (sot?).

F 4, före konservering

Efter konservering

Fnr 8
Spänne med infattade stenar av glas
Spänne med spetsoval form med sex stycken ”stenar” av glas i runda infattningar. Mellan infattningarna är upphöjningar i metallringen. Intag för tornen i ena ”långsidan”. Undersidan är helt plan. Med ett undantag, är alla glasstenar

fullständigt nedbrutna och rester av vittrade, iriserande glasflagor glänser i botten av infattningarna. I gengäld, är den enda ovittrade glasstenen exceptionellt välbevarad och lysande klarblå. Det finns inga spår som antyder vilken eller vilka färger de andra stenarna kan ha haft. Man kan eventuellt tänka sig att de haft andra färger än blå eftersom man ibland finner att de metallsalter som tillsätts för att färga glas också inverkar på kvaliteten med avseende på vittringsbenägenheten. Spännet har en substantiell metallkärna och en mycket välbevarad, slät, mörkt grön patina.
Dimensioner: 2,8x2 cm; ringens bredd: 3-4 mm

Täckt med ett tunt lager lerig jord.

Fnr 8, före konservering, ovansidan

Undersidan

Fnr 8, efter konservering, ovansidan

Undersidan

Behandling
Föremålen rengjordes mekaniskt med skalpell, sonder, bambusticka, penslar, mm under mikroskop (x7-30) och emellanåt med etanol.

Metallytorna ytbehandlades efter rengöring med ett tunt skikt mikrokristallint vax (Shell Micro Crystalline Wax HMP) i pastaform (löst i lacknafta) som applicerades med roterande mjuk gethårstrissa. De vittrade glasresterna, som var mycket flagiga, konsoliderades lokalt i infattningarna med Paraloid™ B72 (sampolymer av etylmetakrylat/ metylakrylat) 5%-ig lösning i etanol/aceton.

Beskrivning

<u>Järnföremål</u>

Fnr 18

Hästskosöm

Välbevarad metallkärna och ytskikt. Spetsen avbruten och tillstukad.

Längd: 2,2 cm

Täckt av ett tunt skikt av korrosionsblandad jord.

Fnr 18, före konservering *Efter konservering*

Fnr 21

Spik

Förefaller intakt. Välbevarad metallkärna; ytskiktet är fläckvis skadat där den stora korrosionsblåsan mitt på spiken hade bildats.

Längd: 13 cm

Överlag täckt av ett tunt skikt korrosionsblandad jord med lite rester av murbruk. En stor korrosionsblåsa hade bildats mitt på spiken

Fnr 21, före konservering

Efter konservering

Fnr 22
Krokig ten/ögla
Krum ten som är helt omböjd i ena änden. Metallen är väldigt genomkorroderad och ytan är skadad och otydlig. Något kantig (men oklar) genomskärning.
Längd: 3,1 cm

Täckt av ett tjockt skikt korrosionsblandad jord med mycket grus sand och korrosionsblåsor.

Fnr 22, före konservering *Efter konservering*

Behandling
Järnföremålens ytor rensades fram mekaniskt med hjälp av mikrobläster (glaspulver), skalpell, sonder och med roterande diamanttrissa under mikroskop (x7-30).

Föremålen urlakades för att avlägsna kloridsalter i 1% natriumhydroxidlösning (NaOH) (pH 12) tills alla spår av klorider var borta. Baden byttes regelbundet och kloridhalten kontrollerades med silvernitrattest.

Efter avslutad urlakning sköljdes föremålen i avjoniserat vatten tills pH var neutralt. Alla föremål dehydrerades i etanol (99,7%) under två veckor med ett byte av etanolbad och torkades sedan i varmluftsugn (50°C) i sex dygn. Slutligen ytbehandlades de först med Dinitrolpasta (korrosionsinhibitor Dinol®, petroleumsulfonat som aktiv ingrediens och löst i lacknafta) och sedan med mikrokristallint vax (Shell Micro Crystalline Wax HMP).

Föremålen har fotograferats digitalt före och efter konserveringen.

Hantering och förvaring
Metallföremål skall förvaras i torr miljö: för järn gäller att den relativa luftfuktigheten (RF) inte överstiger 18%, för kopparlegeringar under 35% RF. Arkeologiska metallföremål skall alltid hanteras med handskar och med försiktighet då särskilt järnföremål med en till synes solid metallkärna kan ha genomkorroderade partier och därmed vara mycket spröda.

Carola Bohm
Konservator